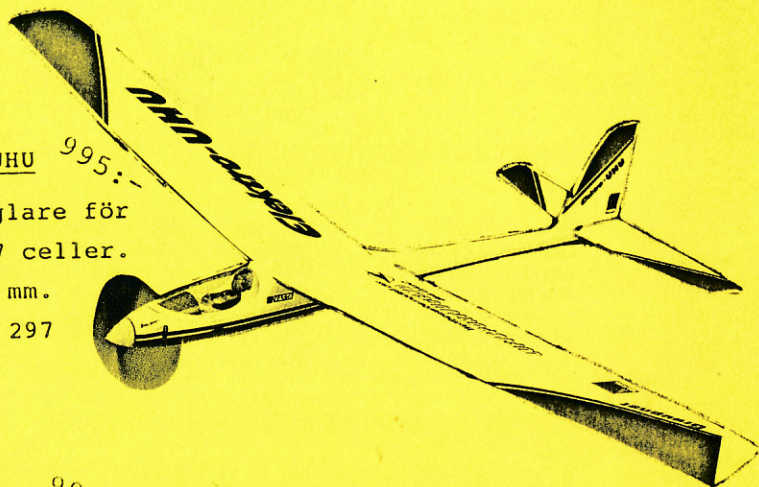

DET TYSTA OCH RENA ALTERNATIVET!

Elektro-UHU 995:-

3 kanals RC-seglare för
eldrift med 6-7 celler.
Spännvidd 1700 mm.
Motorpaket nr. 297

CHIP 998:-

3-4 kan elseglare avsedd
för 7 celler, spännvidd
1500-1600 mm. En modell
som klarar dom flesta
manövrarna.
Lämpligt motorpkt 1162

Elektro-PINK 895:-

3 kanals elseglare i Soft-
line klassen för 6-8 celler.
Spännvidd 2060 mm
Lämpligt motorpaket nr- 1162

GRAUPNER PERFEKT, ja så heter
dom färdiga kroppar som ingår
i alla modellerna, bygget går
alltså mycket fort.

Drivsystemet DIRECT DRIVE SPEED
med fällbar propeller är optimalt
anpassat för elflyg.

Race Rat 825:-

Modellen för dig som har
bråttom, skall flygas med
6-7 celler och en 600 BB
motor och en 1311 propeller.
Spännvidd 1000 mm. 3 kanaler

Till alla modellerna passar
Motorswitch 20 bra, vill du
ha en vassare motor finns
Motorswitch 25. Dessa båda
har Auto Cut-off och EMK-broms.

Zetterlunds
LEKSAKER & HOBBY
STORA GATAN 33, 722 12 VÄSTERÅS Tel. 021-13 14 81

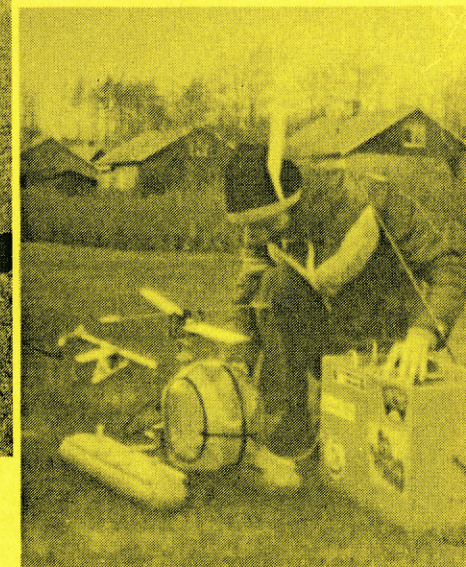
SPITZ

VÄSTERÅS FLYGKLUBBS MODELLFLYGSEKTIONS
Nr 2 MEDLEMSBLAD 1990

Styrelsesuppleanten Kaj Johansson har
tappat en handske.

Beviset på gamla synder vill vi inte undanhålla
läsarna, nedre bilden
visar Kaj med modellhelikopter 1975 !

*Öka säkerheten genom
att använda ackvarnare
i Din modell. Vi säljer
ackvarnare från Quest.*

Pris: 180:-

Prova Elflyg

DENNA KUPONG GÄLLER TIDEN 13 APRIL-30 JUNI

Välflygande motorseglare med elmotor. Tyst, rent och lätt-skött! Upp till 30min. flygtid per laddning! I paketet ingår flygplan med färdig kropp, elmotor med fällbar propeller, motorswitch, men ej ack eller RC. Ord.-pris 1700:-, med rabattcheck:

Graupner

elektro-UHU med
motor, propeller
och switch.

1498:-

Riv av kupongen - lämna den i kassan samtidigt med varan

PROS
HOBBY
& LEK

Kopparbergsvägen 25
Tel. 021-13 10 60

VÄSTERAS KOMMUN,
FLYGANDE MUSEET,
FLYGKLUBBEN OCH
MODELLFLYGSEKTIONEN !

Politiker får i dagens läge ta emot mycket skit. Särskilt undertecknad brukar inte dra sig för uttalanden typ: Det är tur att politikerna sitter på kommun, tänk vad skada de skulle åstadkomma om de arbetade på annat håll, t.ex. inom industrin.

Stadens ljud, och den fullständigt vanvettiga behandlingen av flygande museet (En hangar är en mycket speciell byggnad, lämplig att förvara flygplan i. Att bygga om en sådan till lektionssalar är både kostsamt och ger dåliga lokaler, inte minst driftsekonomiskt.) är bara några exempel från varen.

Därför skall i rättvisans namn politikerna också omtalas när de gör något bra, exemplet från varen är vårt modellflygfälts flytt från Hökåsen till Lista. Det fanns ett kommunfullmäktigebeslut där en summa pengar anslogs för detta. Efter ett relativt omfattande arbete av tjänstemän på kommun, skulle planen godkännas. Då slår en drätselchef på tvärbromsen, hur kan Västerås ha råd med detta när man samtidigt stänger Tillberga badhus (Summan ifråga hade uppskjutit stängningen ca 2 månader). Frågan återbördas följdaktligen till politikerna vilka säger att det tidigare beslutet står man fast vid. Alltså får vi ett nytt fält, se nästa sida!

Varför frågar sig då den intresserade, är man reko mot modellflygarna, men helt kallsinniga mot flygande museet? Skillnaden är att vi inom VFK:s modellflygsektion under många år haft en fungerande ungdomsverksamhet, vilket bör mana till eftertanke och gärna en lite större villighet från våra äldre medlemmar att ställa upp som ledare t.ex. i byggverksamheten. Det kommer alla, men naturligtvis mest ungdomarna till godo !

Detta gör också moderklubbens (Fullskalaflygarnas) behandling av modellflygsektionen mycket märklig: VFK har blockerat modellflygsektionens kassa, vi får inte disponera våra pengar ! När vår kassaförvaltare ifrågasätter detta, säger VFK:s kassör, -Passar det inte får ni väl bilda en egen klubb.

Frågan är väl om han inte har rätt, det borde vi göra.

Kristian B.

SPRINGTIME FÖR LISTA

Turerna runt fältfrågan har varit många och krokiga ända sedan vår närmaste granne på Arosängen gick runt med namnlistor mot vårt fält och hälsovårdsnämnden var ute och mätte och därmed konstaterade att vi bullrade mer än som var acceptabelt.

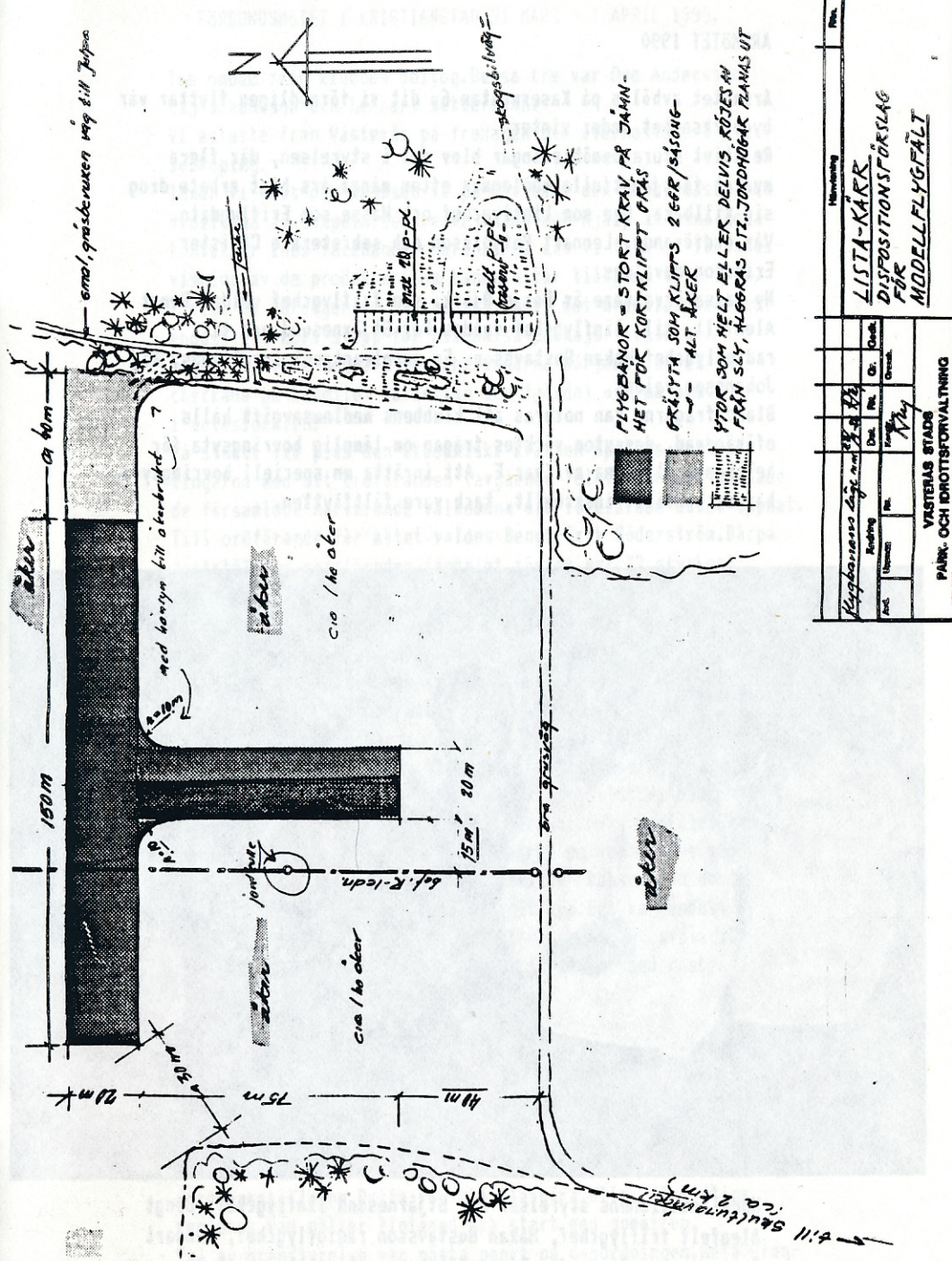
Ända sedan dess har en flytt varit aktuell. Men alla inblandade variabler har inte varit i fas så att säga förrän nu. Nu finns pengar, utreddsplan samt det faktum att politiker och tjänstemän är överens om att flytt till Lista är det alternativ som är möjligt. Att vara kvar går nog bra så länge som de omkringboende tror att vi ska flytta därifrån. Då klagat de inte, men om vi skulle bli kvar.....

Alltså, kort och gott: kommunen ska börja anlägga nytt modellfält på Lista så snart som möjligt så att det går att flyga där 1991. Har vi dessutom lite flyt så är det möjligt att vi kan få arrendera den lilla stugan som ligger söder om vägen vid det nya fältet. Enligt en hel del "experter" i klubben så lär väran nuvarande stuga disintegrera (fint ord) om man skulle flytta på den.

Pengarna som är anslagna räcker definitivt INTE till asfaltbana, så sluta att tjata om det! Däremot kanske det blir så att vi får hjälpa till lite själva. Folk bör mentalt förbereda sig på detta så kanske det går att få ut mer än tre personer omdet skulle bli aktuellt.

Det planerade läget av fältet syns på skissen. Lite trängre än vi varit vana vid kanske men vi kommer säkert att bli skickligare trädklättrare än förut. Nord-syd stråket samt riktning västerut är dock utan hinder.

SPINNS utsände
föredettingen RC-chefen

Arsmötet avhölls på Kaserngatan 6, dit vi förmodligen flyttar vår byggsamhet under vintern.

Relativt stora ommöbleringar blev det i styrelsen, där flera mycket förtjänstfulla medlemmar efter många års hårt arbete drog sig tillbaka, Ove som Linflygchef och Hasse som Friflygdito. Vår ordförande, Lennart Pettersson och sekreterare Christer Eriksson omvaldes.

Ny kassaförvaltare är Börje Björk, som friflygchef valdes Bengt Alenfelt, till linflygchef valdes Per Stjärnesund och till radioflygchef Håkan Gustavsson. En suppleantpost inrättades, Kaj Johansson valdes.

Bland frågorna kan noteras att klubbens medlemsavgift hålls oförändrad, dessutom väcktes frågan om lämplig hovringsyta för helikopterflygarna av Ivar E. Att inrätta en speciell hovringsyta har dock blivit inaktuellt, tack vare fältflytten.

Modellsektionens styrelse: Per Stjärnesund linflygchef, Bengt Alenfelt friflygchef, Håkan Gustavsson radioflygchef, Lennart Pettersson ordförande, Börje Björk kassaförvaltare och Ove Andersson avgående linflygchef och kassaförvaltare.

- Tre ombud från klubben deltog. Dessa tre var Ove Andersson, Kaj Johansson och Lennart Pettersson.
- Vi avreste från Västerås på fredagen och övernattade i Jönköping.
- Innan vi knöt oss passade vi på att bese den Hobby-mässa som skulle gå av stapeln senare. Kaj hade med hjälp av sina goda kontakter inom fackhandeln ordnat så att vi fick en förhandsvisning av de produkter som handeln får tillgång till i år.
- Tidigt på lördagen fortsatte vår resa mot Kristianstad med endast ett kort stopp för att hälsa på Kajs föräldrar.
- I god tid före det att förhandlingarna började var vi incheckade på hotellet (Kristian den fjärde) och på plats i möteslokalen.
- På utsatt tid plus den akademiska kvarten upptogs förhandlingarna med att ordföranden (avgående) Olof Pennborn hälsade de församlade närvarande välkomna och förklarade mötet öppnat.
- Till ordförande för mötet valdes Bengt-Erik Söderström. Därpå fastställdes röstlängden (antalet röster var 72 stycken).
- Efter detta fastställdes dagordningen. Därefter vidtog Grenskonferensen inom Radio. - Hela verksamhetsberättelsen för Radioflyggrenen godkändes och styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Även den av revisorerna föredragna revisionsberättelsen godkändes.
- Frågan om den föreslagna omorganisationen av SMFF kom upp på dagordningen. Efter en tämligen kort diskussion (ca 30 minuter) var stämman beredd att gå till beslut. Vi hade förväntat oss en betydligt längre debatt. Före beslutet kom en begäran om en redovisning av svaren på den remiss som klubbarna hade ombetts svara på. Remissen behandlade de riktlinjer som utredarna hade dragit upp. Det var endast Västerås modellflygklubb som klart och entydigt avslagit remissen. Ändå röstade stämman bort förslaget med rösterna 46 emot och 13 för.
- över till motioner.
- Motion nr 1 : Tävlingsavgift för seniorer höjdes från 25 till 30 kronor. Juniorer oförändrat 15 kronor.
- Motion nr 2 : Landningspoäng i F3E Populär? fås ända fram till det att 30 sekunder överskrids.
- Motion nr 3 : Regeländring i F3B-T återremitterades till förslagsställarna. Detta för att klargöra eller förtydliga reglerna vad gäller linlängd och start med gummirep.
- Val av grenstyrelse var nästa punkt på dagordningen. Hela Grenstyrelsen omvaldes och stämman beslöt att grenstyrelsens organisation skulle kvarstå oförändrad.

- övriga frågor:

TELEVERKETS UTREDNING OM TILLDELNING AV NYA
FREKVENSER INOM RADIOSTYRNING TVTFS 1989:104.

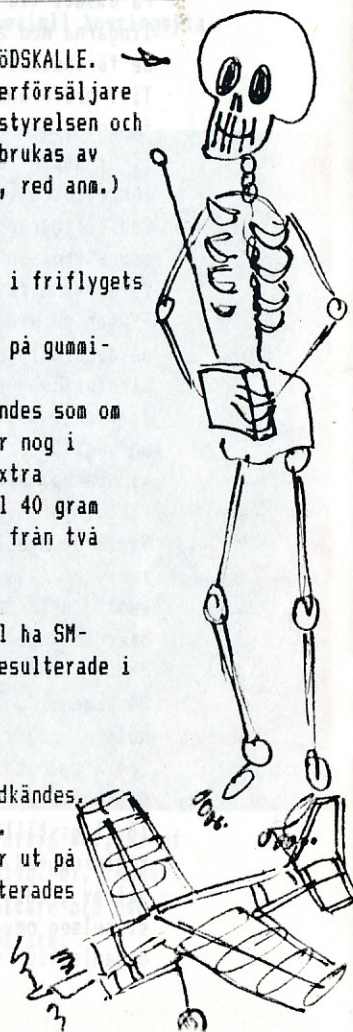
Denna utredning har tagit två år att färdigställa. Detta är vad televerket har kommit fram till:

- 27 MHz helt oförändrat Färg på Flaggan : BRUN
- 30 MHz Nytt band för alla typer av radiostyrning tex garage-portar mm. Detta band är ej tillrädligt att flyga på.
Färg på Flaggan : GUL
- 35 MHz 6 nya kanaler (totalt 18). Detta band är som tidigare endast upplåtet till modellflyg.
Frekvenser från 35030 - 35200 med 10 KHz kanal-separation.
- 40 MHz Frekvenser från 40665 - 40750 med 10 KHz kanal-separation.

KLASSNING AV METANOL.

Metanol skall förvaras i behållare märkt med en DÖDSKALLE. Det tillstånd som har aviserats behöver endast återförsäljare av metanol anskaffa. Detta tillstånd söks hos Länsstyrelsen och kostar 125 kronor. Annars kan metanol innehas och brukas av alla. (Naturligtvis enbart som modellmotorbränsle, red anm.)

- Grenkonferens i Friflyg :
  - Då ingen av representanterna är vidare bevandrade i friflygets ädla konst tas bara några få punkter upp.
  - Motion nr1 : Förslaget handlade om att öka vikten på gummi-motorn.
  - Frågan om gummisnoddens vikt tog lång tid. Det kändes som om man diskuterade denna fråga i flera timmar. Det var nog i verkligheten bara två. Allt detta för 20 (tjugo!) extra gram gummisnodd! Mötet beslöt att vikten ökas till 40 gram vilket resulterade i två skriftliga reservationer från två av ledamöterna.
  - Motion nr 2 : Förslag om SM-status.
  - Endast de klasser som finns i FAI:s regelbok skall ha SM-status. Denna fråga tog ytterligare en timma och resulterade i ytterligare reservationer som följd.
- Grenkonferens i Linflyg :
  - Verksamhetsberättelsen drogs igenom snabbt och godkändes.
  - Förslag 1 : Startavgiften beslöts vara oförändrad.
  - Förslag 2 : Införa regler om tjockare wire 2 meter ut på linorna räknat från handtaget. Förslaget återremitterades till arbetsutskottet.

- Motion 1 : Tillåta 15 cc motorer i F2B (stunt). Förslaget bifölls med motivationen att det är upp till var och en om man vill tynga ner modellen med en så stor motor. Eventuellt tas frågan upp till behandling på nästa dragning FAI har om regeländringar.

- Detta var i stort det som hände och vad som beslutades på förbundsmötet. Jag återkommer med fler uppgifter när protokollet från förbundsmötet kommer.
- Jag passar även på att tacka för oss alla tre för förtroendet vi fick att åka till förbundsmötet och jag hoppas även att fler vill följa med nästa gång.

Hälsningar om en härlig flygsäsong och en trevlig semester från :

Lennart Pettersson
ordförande

MODELLFLYG NÄR DET ÄR SOM BÄST !

Alla som har besökt Flugebylägret utanför Karlsborg är mycket positiva. Här blandas modellflyg av alla upptänkliga sorter med trivsamt samvaro och utflykter under en veckas tid.

Från VFK är det Bernt Envall och Hasse Lindholm som varit flitigaste besökarna, men de ser gärna att det blir fler Västeråsare som blir med.

I år är lägret vecka 27, första industrisemesterveckan.

Det bjuds på skojtävlingar för gummimotormodeller, Flugan likväl som radioflyg med motor-och segelkärror.

Lämpliga utflykter är t.ex. Karlsborgs fästning, eller kanalfärd med båt.

Intresserad ? Kontakta Bernt tel 25259 för mer information.

ALMANACKAN

- 24/5 Kristiflygarträff Bälsjöfältet Norberg,
Bo Holmblad 0223-52062
- 26-27/5 Radioflygträff Torslanda Göteborg
B Pousard 031-305585
- 2-3/6 Örebro Open F3B, G Holtbäck 019-127223
- 2-4/6 Helikoptermeeting Söderhamn

9-10/6 Barkarby, var inte lika sega som förra året utan
sopa ihop en kärra och ställ upp!
Dessutom utlovas stor Dogfightinglandskamp
Sverige-Norge-Finland.

9-10/6 F3C UT+Helikopter populär i Halmstad
C Persson 010-461269

16/6 Meeting i Vallentuna för alla som har byggt
en Allt om Hobby konstruktion.
Chans att träffa och skälla på de sopiga
konstruktörerna!
Besök Vallentuna på lördagen och Hässlö på
söndagen.

16-17/6 Aros 125-år flygfest(eller är det 150 år stan fyller?)
På Hässlö.
Flygande museet numera positiva kanske.
Sovjetunionen och modellflygsektionen ställer upp
och är naturligtvis huvudattraktioner!

16-17/6 Dala Acro F3A sport populär, I Sares 0225-40112

7-8/7 Grums-pokalen F3A, F3A sport, F3A populär
L Jansson 054-342 38

14-15/7 Myggmeeting Sveg

4-5/8 Gripen cup, Nyköping, Radiolanda ca 15 km
väster om Nyköping. F3C UT, helikopter populär
Per Nordström 0155-835 71

4-5/8 Skala Väst, F4C, populärskala Göteborg
Bo Olofsson 031-120764

18-19/8 VFK mfs ordnar SM i lina på Johannisberg.

18-19/8 F4C SM UT, populärskala Halmstad,
K Lennå 035-37067

1-2/9 Siöflygträff Södra Björnöen
Håkan Gustavsson tel. 332765
8/9 Hallins segelflygskövling
Johannisberg, tel. 112935

15-16/9 Helikoptermeeting Norrköping

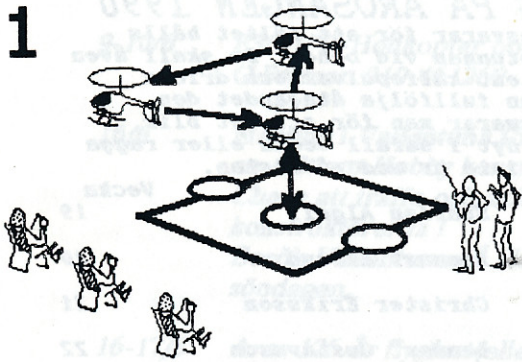
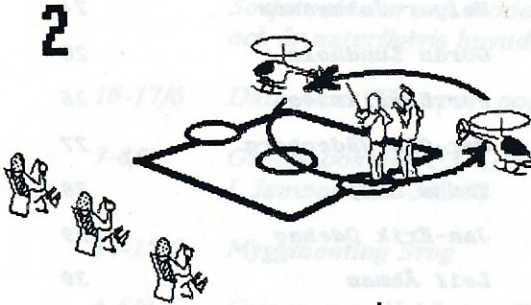
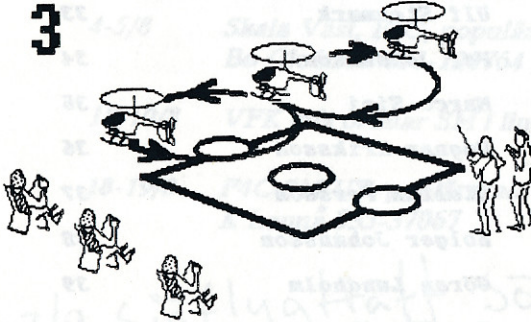
GRÄSKLIPPNING PÅ AROSÄNGEN 1990

Gubbarna i listan ansvarar för att fältet hålls
klippt och tömmer soptunnan vid behov. De skall även
se till att kaffevatten, kaffepulver och dricka
finns. Om man inte kan fullfölja åtagandet den
tilldelade veckan ansvarar man för att det blir
klippt i alla fall! Byt i såfall vecka eller ragga
upp någon medlem som inte är med på listan.

		Vecka
Bengt Alenfelt	Staffan Algell	19
Jan Asplund	Lennart Eklund	20
Bernt Envall	Christer Eriksson	21
Ivar Erlandsen	Lennart Gustavsson	22
Henry Sangelin	Börje Björk	23
Max Bauer	Holger Johansson	24
John-Olov Rönnkvist	Göran Lundholm	25
Sven-Erik Hallin	Per Henriksson	26
Bernt Iderman	Per-Ola Jäderberg	27
Tony Larsson	Tomas Lång	28
Sture Nordanståhl	Jan-Erik Odehag	29
Lennart Pettersson	Leif Åhman	30
Bo Gustavsson	Kristian Berggren	31
Alf Wallin	Göran Olsson	32
Håkan Gustavsson	Ulf Stenmark	33
Christer Rusin	Per Johansson	34
Håkan Nilsson	Marco Sipi	35
Ronney Eriksson	Ragnar Eriksson	36
Jan Ericson	Stellan Persson	37
Max Bauer	Holger Johansson	38
John-Olov Rönnkvist	Göran Lundholm	39
Sven-Erik Hallin	Per Henriksson	40

Radioflygchefen HG

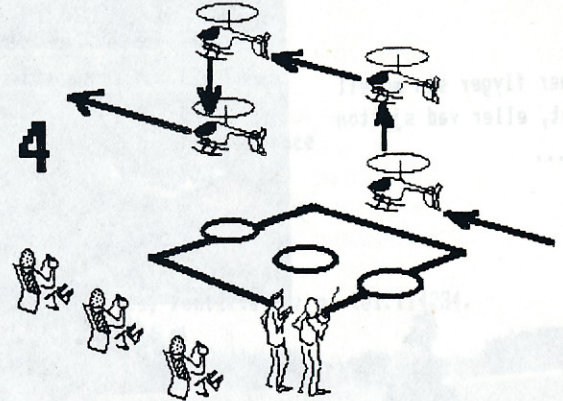
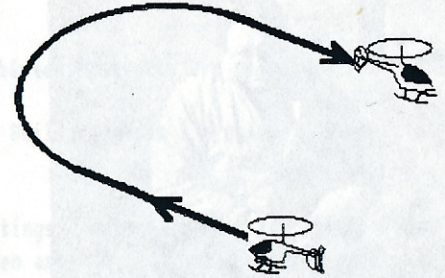
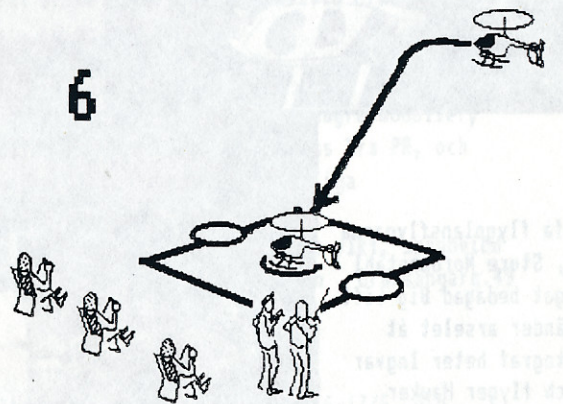
1**2****3**

Manövrerna i Helikopter populär-programmet:

1. Hovrande triangel, starta från mittcirkeln och stig rakt upp. Modellens medar skall under alla hovrande manövrar befinna sig i ögonhöjd. När modellen nått rätt höjd skall du stanna till ett par sekunder, och sedan flyga fram till ett av de markerade hörnen. Stanna igen, flyg sidledes till nästa hörn, stanna och återvänd sedan till positionen över mittcirkeln. Landa rakt ner. Modellens nos är hela tiden riktad åt samma håll (mot vinden).
2. Hovrande cirkel, starta från mittcirkeln och stig till ögonhöjd, stanna, och flyg sedan en cirkel med modellens nos hela tiden riktad från piloten. Diametern skall vara 10 m. Stanna när modellen är tillbaka över mittcirkeln, landa rakt ner.
3. Hovrande åtta, Starta och stig till ögonhöjd, stanna och påbörja sedan en cirkel framåt. Diameter 10 m. När modellen åter kommer över mittcirkeln påbörjas den andra cirkeln direkt, utan stopp. När den andra cirkeln är gjord stannas helikoptern, och landas sedan rakt ner. Modellens nos är hela tiden riktad åt samma håll.
4. Top hat, modellen flygs bort valfri sträcka, vänder och kommer tillbaka mot den markerade ytan. Manövern påbörjas 10 m bort, modellen kommer på konstant höjd med jämn fart. över den första cirkeln stannas helikoptern, stig sedan 4 m. , stanna, fortsatt framåt till den sista cirkeln, sänk modellen tillbaka till hovringshöjd. Stanna, och flyg sedan rakt framåt. Efter 10 m. är manövern avslutad.
5. Stigande sväng, skulle kallas "chandelle" av flygplansflygarna. Flyg minst en 10 m. sträcka på konstant höjd med jämn fart. Mitt framför domarna påbörjas en stigande sväng. Efter att ha svängt 180 grader med minst 5 m. höjdvinst flyger helikoptern på kontrakurs minst 10 m.
6. Landning, manövern påbörjas på minst 20 m. höjd. Landningsinflygningen skall ske med jämn lutning, (ca 45 grader) och med jämn fartuppbromsning. Målsättningen är att landningen skall ske i mittcirkeln, utan att föregås av hovring.

När du har börjat träna dessa manövrer, kan du faktiskt bli med och tävla. Det låter häftigt, men är sant. Meningen med den här tävlingsklassen är att erbjuda en tävlingsform på en nivå där alla helikopterflygare kan vara med. Om du känner dig osäker på någon manöver är det bara att meddela domarna i förväg att du inte tänker flyga den.

De här manövrerna frestar inte på helikoptern, och kan utföras med alla radiostyrda helikoptrar, som klarar att lämna från marken.

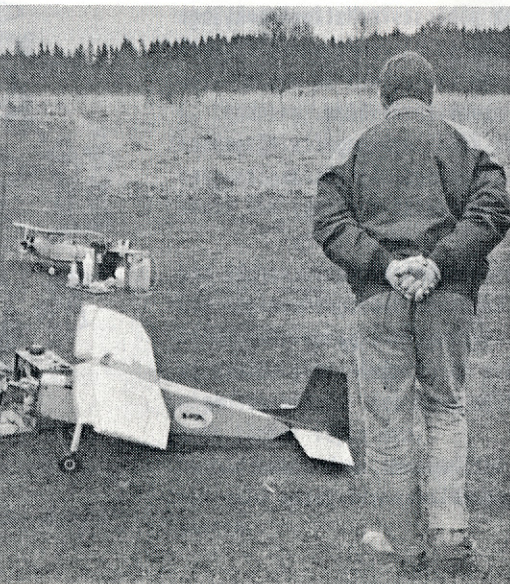
4**5****6**

Anders Helmer flyger sin modell
intervenerat, eller vad sjutton
det heter....

Björn Bech flyger en Concept
med HUGHES 500 skalakropp.

En av de få flygplansflygarna
denna dag, Sture Nordanstahl
med en något bedagad Big Lift.
Den som vänder arselet åt
Spinns fotograf heter Ingvar
Funcke, och flyger Hawker
Tomtiten i bakgrunden.

SM i LINFLYG 18-19/8 PÅ JOHANNISBERG

Tävlingar anordnas i klasserna: F2A Speed
F2B Stunt
F2C Teamrace
F2D Combat

samt "Lindansen", riksfinalen avgörs.

Funktionärer behövs naturligtvis, kontakta Per på tel.114234.

På kvällen anordnas Bankett !

Noteringar:

Byggledare behövs till hösten, kontakta Ove på tel.131742

Ett par nummer av Model Builder saknas i bygglokalen, återställ.

Försäkring utomlands:

Vid tävlingar eller meetings utomlands skall, för att SMFF:s
försäkring skall gälla en anmälan sändas eller ringas in till
expeditionen senast tre veckor i förväg.

Försäkringsbesked utfärdas ej.

Kostnader man orsakat måste verifieras med kvitto eller
motsvarande.

UTSTÄLLNINGSMODELLER

Vi får många förfrågningar om vi kan hänga ut några modeller,
t.ex på bibliotek eller i varuhus. Detta ger oss bra PR, och
därför behöver vi ha en lista på så många lämpliga
utställningsmodeller som möjligt.

Skriv en lapp, ange förutom namn även modellens vikt, spännvidd
och motortyp och skicka till Lennart Pettersson, Gransångarg.49
724 71 Västerås.

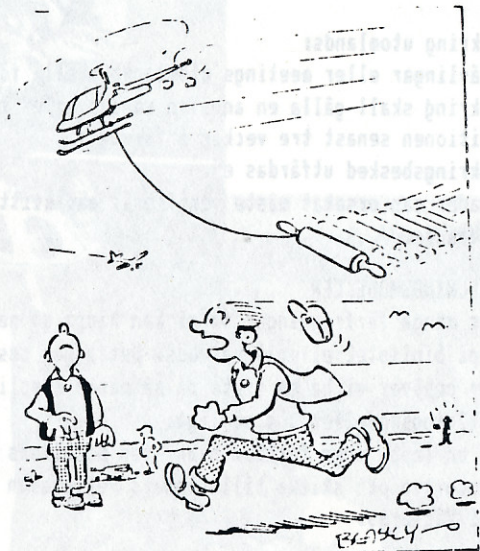
STADENS O LJUD

Den stora paradbullerfesten avhålls på Hässlö 16-17/6, din
medverkan behövs. Ta med en kärra och kom ut, man måste inte
flyga. Även en del funktionärer kommer att behövas, prata med
Lennart tel. 354236.

Tävlingsklasser, vad betyder koden?

Friflyg	F1A	Segelflygmodeller
	F1B	Gummimotordrivna modeller
	F1C	Förbränningsmotordrivna modeller
Linflyg	F2A	Speed
	F2B	Stunt
	F2C	Team Racing
	F2D	Combat
Radioflyg	F3A	Manöverflygning
	F3B	Segelflygmodeller
	F3C	Modellhelikoptrar
	F3D	Pylon Racing
	F3E	Elmotordrivna modeller
Skalaflyg	F4A	Friflygande modeller
	F4B	Linflygmodeller
	F4C	Radioflygmodeller

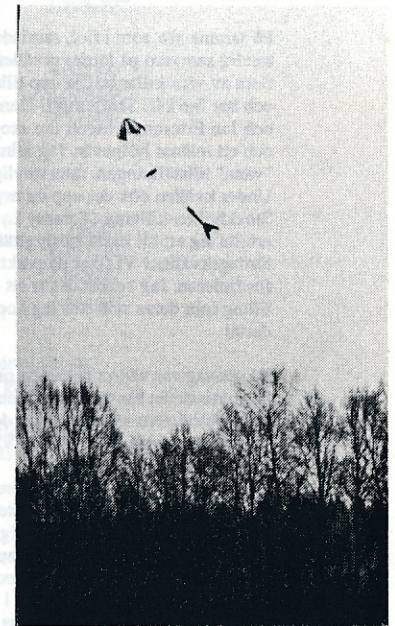
Jag skulle aldrig lärt kärringen flyga.

RAKETSEKTIONEN

VFK:s modellflygsektions raketflyggren har varit synnerligen inaktiv de senaste åren....

Det kanske ändras, då det numera åter säljs modellraketer i Sverige. Fabrikatet är Estes, och systemet är utvecklat med drifts- och tändsäkra motorer. De tänds elektriskt och sticker med god fart till höga höjder, varefter de sedan får dala ner i fallskärm. Undvik att flyga om det blåser, då hämtavstånden snart blir avsevärda.

Spjutspetsen ! i raketsortimentet är en skalamodell av USA:s rymdskyttel, där startraket och "bränsletank" återvänder i fallskärm medan skytteln kommer nedseglande på vingarna. På bild syns Mikael Lindgren avfyra en nybörjarraket.

Västerås, 1989-09-28

1989 års SJÖFLYGTRÄFF!

Så har då åter en sjöflygmeeting avklarats - och för vissa "genomlidits". Återstår bara att redovisa resultatet samt göra några kommentarer.

Jag tar kommentarena först!

Inbjudan till träffen hade på sedvanligt vis stått i både "Allt om hobby" och "Modellflygnytt" (det senare kom ut bare dagarna före träffen), och dessutom hade speciella inbjudningar skickats till ett antal av de som brukar komma till våra träffar.

Allt som allt var det väl ett 15-tal som ställde upp med ett något större antal maskiner (Stockholmarna kommer ju som vanligt välförsedda!). Det var väl inte det till antalet största gänget vi haft, men det flögs ganska flitigt i alla fall!

På lördagen var vädret klart, soligt och blåsig! Det blev följdaktligen en hel del "badande" av maskinerna, men det brukar vi väl vara van vid, så något större nummer av detta gjordes inte. Bosse G. badade dock i häftigaste laget tycker jag. Han ryggflög med sin Junkermaskin på så låg höjd att ett "kytt" satte maskinen i "spa't". Tänk vad vatten är hårt ibland! En annan otursgubbe var Per-Ola Jäderberg som blåste in i skogen med sin "Vagabond". Motorn strejkade direkt efter start och så var den dagen förstörd.

På samma sätt som i fjol, samlades vi några stycken till trevlig samvaro på lördagskvällen. Det är dock synd att inte flera av våra killar ställer upp tillsammans med Stockholmarna och har lite kul. Skärpning!! Denna gång hade Sven-Erik Hallin och Jan Ericson förberett lite skojtävlingar med pappersvalor och ett inlånat luftgevär. Jag minns inte vem sjutton som "vann" tillställningen, men trevligt hade vi! Under kvällen dök det upp ett mycket trevligt förslag från Stockholms-killarna (Tommy Lyngborn och Kurt Olsson). Man erbjöd sig att till nästa sjöflygträff bjuda på spädgris på lördagskvällen! Vi fixar de praktiska detaljerna och dom står för fiolerna. Jag tycker det är ett utomordentligt fint tilltag från deras sida och jag hoppas det blir något av detta!

På söndag var vädret betydligt mindre blåsig än på lördag så flygaktiviteten ble än högre denna dag. Vid 3-taget började dock aktiviteten att mattas och de flesta åkte hem med minnet av nok en trevlig sjöflygträff i Västerås.

Både lördag och söndag förekom de på våra träffar normala "skrapa-ihop-lite-pengar-aktiviteterna" - kioskförsäljning och lotteridito. Det var väl inte riktigt lika mycket folk som kom ut för att titta på oss i år som i fjol (Västerås Marknad var tyvärr förlagd till samma veckoslut!), men jag tycker inte att resultatet skäms för sig i alla fall! Den totala nettovinsten blev faktisk så pass bra som 3.177,50 kronor, att jämföra med förra årets 2.790,30, dvs en ökning med nästan 14%. Lotterivinsterna hade med sedvanlig finess tiggats ihop av Sven-Erik Hallin hos AROS HOBBY och hos Zetterlunds. Det är

tur att vi har hobbyhandlare som stödjer vår verksamhet! Fast, å andra sidan så stödjer vi väl deras verksamhet i än högre grad---, så det kanske jämnar ut sig om man säger!

De tre lotterier som Sven-Erik Hallin och Per-Ola Jäderberg skötte försäljningen av var enligt uppgift enkla att "prängla" ut. Man sålde lotterna för 10 kronor styck eller 20 kronor för tre, och det verkade som den "rean" tog skruv. De flesta köpte tydligen tre lotter i stöten. Nettot av lottförsäljningen (inkomna pengar minus kostnaden för lottringarna) blev inte mindre än 2.020,00 kronor, vilket får sägas att vara mycket lättförtjänta pengar!

Vad kioskrörelsen anbelangar kan följande konstateras: Vi sålde bl.a smaskiga smörgåsar för 15 kr/styck och dessa ble mycket populära (det gick åt bortåt 45 stycken under två dagar), så det är något vi fortsätter med. Förtjänsten blir bra, ca 10 kronor/styck. Däremot var intresset lågt för de bullar som hade bakats av flitiga händer. Vi hade åt skogen för mycket bullar! Det räcker med 50 stycken totalt, och vi hade säkert 150!

Den ekonomiska redogörelsen ser ut på följande sätt:

Div. varor från VIVO, Rönnyby (nto)	2.462,30
Kompletteringsköp, ICA-Ettan	68,60
" " "	58,60
Totalt inköpta varor (returer avdragna)	2.589,50
Avgår varor som sålts till inköpspris efter avslutningen på söndag	635,00
Avgår två paket grillkol (Arosängen)	50,00
Varor omsatta i kiosken, netto	1.904,50
Total omsättning i kiosken inklusive försålda varor till inköpspris	4.027,00
Avgår totala inköpet	2.589,50
Bruttovinst	1.437,50
Avgår hämtbåt	200,00
Avgår strömräkning	50,00
Avgår blommor till Andersson's	30,00
Nettovinst av kioskrörelsen	1.157,50
Tillkommer nettot av lotterierna	2.020,00
Totalt netto av sjöflygträffen 1989	3.177,50

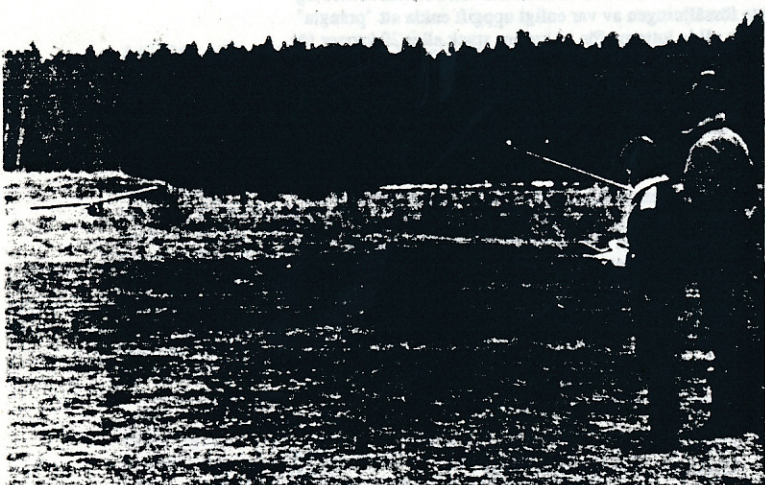
Slutligen vill jag tacka alla som var med och bidrog till att träffen blev vad den blev! Ingen nämnd - ingen glömd.

Författade Ivar Erlandsen,
Tillförordnad Sjöflygsfixare

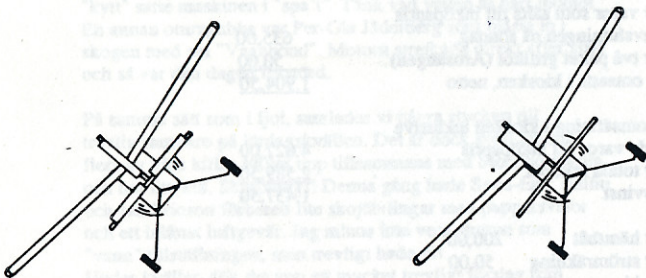
Den här rapporten har vandrat....
Spinn nådde den April -90.
Den är dock bra reklam för
årets träff 1-2/9!

Lär dig att radioflyga

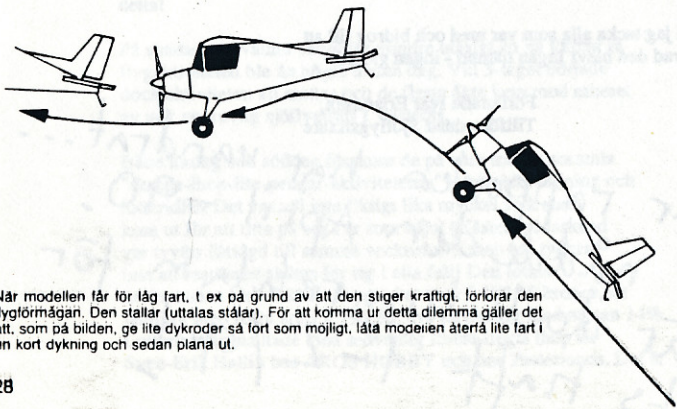

Många klubbar har en gemensam nybörjarmodell försedd med dubbelkommando. Med dubbelkommando kan läraren ta över styrningen omedelbart om det krisar till sig. Speciellt bra vid träning av t ex landning.

Rodergivning mitt under en vänstersväng: en aning vänster sidroder och lite höjdroder balanseras så att modellen håller samma höjd genom svängen.

Ju mer modellen lutar, desto mer verkar sidroderet som höjdroder och tvärtom. På bilden fungerar den kraftiga sidrodergivningen nästan enbart som dykroder. Därför blir det en dykande störtspiral av en sväng där mycket sidroder ges hela tiden.

När modellen får för låg fart, t ex på grund av att den stiger kraftigt, lörörar den flygförmågan. Den stallar (uttalas stålar). För att komma ur detta dilemma gäller det att, som på bilden, ge lite dykroder så fort som möjligt, låta modellen återå lite fart i en kort dykning och sedan plana ut.

■ Att flyga radiostyrda modellplan är lätt – när man kan det. Det är bra om man kan få hjälp av en erfaren modellflygare i början. Kan du inte få det, är det lättast att börja med en mindre och enklare segelmodell. Börja med att kasta din seglare utför en svag sluttning. Försök första gångerna att enbart hålla modellen på rak kurs. Prova sedan lite svängar. När du så småningom börjar känna dig säker kan du försöka med en höjdstart, med t ex ett gummi-rep. Eller du flyger din modell som en motorseglare med hjälp av en motorgondol och en liten motor.

Var beredd på att ditt tålamod och din reparationsförmåga kommer att sättas på prov.

TA HJÄLP

Det enklaste sättet att lära sig radioflyga på, och samtidigt också det vanligaste, är att ha en erfaren modellflygare som lärare. Då kan du börja med en motormodell, t ex någon av dem som finns testade i här.

Du ska inte tveka när du kommer ut till flygfältet med din nya modell. Be någon radioflygare hjälpa dig. Han kan kontrollera att alla roder går åt rätt håll och att installationen i övrigt är riktigt gjord. När han är nöjd är det dags för provflygning.

PROVFLYGNING

De flesta modeller är inte byggda helt raka och för att få din modell att flyga rakt måste förmödligen "provflygaren" trimma kärran. När det är gjort, och om din provflygare är nöjd med egenskaperna i övrigt, kan du nu få känna på spakarna.

Hjälp kommer du att behöva även fortsättningsvis. Att lära sig att starta och landa tar flera lektioner. Till att börja med får du träna att flyga planet på en betryggande höjd

När du skall flyga behöver du:

- Glödström (batteri eller ack)
- glödstiftsklämma
- reservglödstift,
- gummisnoddar
- bränsle
- reservpropeller
- liten tång
- skruvmejslar,
- glödstiftsnycel (det finns "fälgkors" som passar både glödstiftet och propellermuttern.

Allt om Hobby 6/86

RAKFLYGNING OCH SVÄNG

Försök att hålla planet nära dig, de flesta tillbuden för nybörjare inträffar när planet är långt borta. En sväng börjar med att du ger sidroder (alt skevroder + sidroder) för skevrodermodellen). När modellen börjat svänga, börjar den också luta. Då minskar du roderutslaget och ger i stället lite höjdroder. När du ska sluta svänga, neutralisera då höjdrodret, ge motsatt sidroder (skevroder) och eventuellt lite dykroder, ett ögonblick. Även rakflygning måste du träna. Att bara vingla omkring planlöst ger ingen träning, det är bättre att t ex försöka flyga en åtta.

Att flyga rakt emot sig själv upplevs ofta som svårt, eftersom man gärna korrigerar åt fel håll. Att föreställa sig att man själv sitter i modellflygplanet räcker inte alltid. Ett knep är att, när modellen kommer flygande emot dig och börjar luta, föra spaken åt det håll där vingen är lägst. Träna flygning på en kurs emot dig själv ordentligt, det har du nytta av när du ska börja landa.

START

När du behärskar flygningen någorlunda kan du börja starta själv. Det viktiga i starten är att inte låta med för låg fart. Starta alltid mot vinden. Försök hålla modellen på rak kurs och låt den få ordentlig fart innan du lättar. Flyg sedan på rak kurs med måttlig stigning så modellen kan öka farten. Stig sedan lite brantare och vinn lite höjd innan du gör en sväng tillbaka. Men vänta inte för länge med svängen. Ett annat sätt är att låta en kamrat kasta modellen rakt fram mot vinden de första gångerna.

LANDNING

Börja med att träna landning på höjd! På ett avstånd av ca 200 m svänger du in mot fältet. Mot vinden. Dra av gas och håll farten genom att ge mer eller mindre dykroder. Försök att sjunka med jämn hastighet. Koncentrera dig på att hålla modellen på rak kurs. Sikta på att komma rätt över landningspunkten på ungefär 25 m höjd. Dra på gas, flyg rakt och låt modellen få fart innan du stiger och går runt för en ny inflygning. Minska sedan successivt höjden tills du befinner dig på ca 5 m höjd.

Nu är det dags att göra en riktig landning. Sikta på en punkt strax framför landningspunkten. Precis innan modellflygplanet når marken bör du ge lite höjdroder för att astadkomma en mjukare landning.

Allt om Hobby 6/86

TVÅ FAROR

Den första faran består i att du inte ser hur din modell ligger i luften på grund av att du driver med vinden eller flyger för långt ifrån dig. Eller också flyger du mot solen eller ska absolut göra kvällens sista flygning fast det börjat skymma ordentligt.

Den andra faran är att du flyger för långsamt. Alla modeller har olika lägsta flygfart och under den farten är modellerna livlösa klumpar med en enda önskan: att så fort som möjligt få förena sig med moder Jord.

FLYG MYCKET

Som alltid när det gäller att lära sig något belönas den flitige. När du lärt dig att genomföra en hel flygning kommer den viktigaste perioden: Flyg regelbundet, helst flera gånger i veckan under ett par månaders tid. Då tränar du in nödvändiga reflexer och får säkerhet i din flygning. ■

FREKVENSKLÄMMA

På alla flitigt använda modellfält finns det frekvensklämmor. Det finns en klämma för varje frekvens. Detta för att undvika att de som för tillfället flyger inte skall krascha på grund av att någon annan slår på en radio på samma frekvens. Slå aldrig på din radio utan att först ha tagit frekvensklämman.

För att inte kvadda på grund av egen förskyllan bör du se till att:

- radion är laddad
- radion fungerar, kontrollera alla funktioner
- roden sitter fast
- stötstänger-linkage fungerar (om olja tränger in i stötstängsrör av plast kan de kärva)
- skruvar som håller motorn och skruvar på själva motorn inte har vibrerat loss
- radion fungerar när motorn går vid olika varvtal
- motorn går bra, håll upp nosen 45° med motorn på fullgas, den skall inte stanna.

FLYGSÄKERHET

Ett modellflygplan som träffar en människa kan orsaka svåra skador. Flyg därför inte över platser där människor befinner sig, t ex publik, de på eller bilparkeringar. Slå aldrig på radion om inte frekvensen är fri. Kom ihåg frekvensklämman. När du inte har radion på, skjut in antennen.

Typisk nybörjarlandning, den enda referenspunkt man har är sig själv. Alltså siktar man mot sig själv när man skall landa. Nåja, den förmåga man saknar i fringarna får man se till att ha i benen.

Ett viktigt tips:

Glöm inte att även motorns gaspådrag kan kontrolleras.

Motorns mesta effekt behövs i starten. Vål uppe i luften kan gaspådraget på de flesta modeller minskas rejält, med resultat att modellen flyger långsammare och reagerar lugnare på roderutslag.

SMFF

■ Sveriges Modellflygförbund, SMFF, heter den samlade organisationen för Sveriges modellflygare. SMFF organiserar och håller bl a i tävlingsverksamheten för alla olika modellflygaren. Men man ordnar även med mycket annat, t ex ett sommarläger, och inte minst ser man till att modellflygarens intressen i olika frågor tillgodoseas gentemot myndigheter. Vanligaste sättet att bli medlem i SMFF är att man ansluts när man blir medlem i någon lokal klubb. Men man kan även direktansluta sig.

Vill du kontakta SMFF är adressen: Box 10022, 600 10 Norrköping, tel 011-13 21 10. ■

Försäkring

■ Ett radiostyrt modellplan kan göra avsevärd skada. Därför är det viktigt att ha en försäkring som täcker eventuella skador. Hemförsäkringen gäller oftast, men är du osäker bör du kontrollera med ditt försäkringsbolag. Dessutom har SMFF en försäkring för sina medlemmar. ■

NYA MEDLEMMAR !

Nedanstående anmälan sändes till medlemsregister-
förare Göran Olsson, Adolf Zethelius gata 11, 724 73
Västerås.
Glöm inte att även anmäla adressändring vid flytt.

Till Västerås Flygklubb, modellflygsektionen.

Undertecknad ansöker härmed om medlemskap i Västerås
Flygklubbs modellflygsektion.

Jag förbinder mig att följa de för flygplatserna och
klubblokaler gällande bestämmelser, samt samt de
instruktioner och föreskrifter som utfärdas av
klubben eller dess funktionärer för ordningens,
säkerhetens och trevnadens upprätthållande.
Jag deltar i klubbens flygverksamhet på egen risk
och avstår härmed från alla ersättningsanspråk mot
klubben och dess funktionärer i anledning av skador
oavsett hur dessa förorsakats mig eller annan person
eller egendom i samband med deltagande i klubbens
flygverksamhet.

Västerås den..../....19

.....
I egenskap av förmyndare för ovanstående aspirant
förklarar jag mig godkänna ovanstående ansökan och
förbindelse.

Namn .....

Adress .....

Uppgifter att lämnas av den som söker medlemskap.
Senior Junior Gästmedlem

Namn.....Personnummer.....

Adress.....

Titel/Yrke.....Nationalitet.....

Tel bostad.....Tel arbete.....

Har RC-frekvens.....MHz
Jag är intresserad av Friflyg , Linflyg , Radio-
flyg , Raketflyg , Skala-flyg , Helikopter

Har varit/är medlem i MFK.....reg.nr.....

SMFF medlem nr .....

29

MODELLFLYGSEKTIONENS STYRELSE 1990

Ordförande	Lennart Pettersson	354236
Radioflygchef	Håkan Gustavsson	332765
Linflygchef	Per Stjärnesund	114234
Friflygchef	Bengt Alenfelt	139937
Sekreterare	Christer Eriksson	332094
Kassaförvaltare	Börje Björk	118874
Suppleant	Raj Johansson	20783

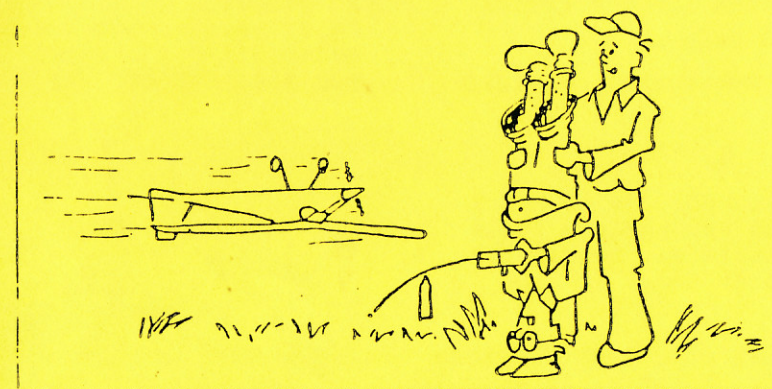
Bygglokalen i Mariaberget stängd
för sommaren, öppnar igen 17/9.
Då håller vi öppet Måndag- och
Torsdagkvällar 18-21.

Intresserade välkomna!

Redaktör SPINN:

Kristian Berggren, tel. 30 21 16
Gransångarg 137, 724 71 Västerås
SPINN UTKOMMER:

Nr 3 September, Nr 4 December
Material och annonser bör vara
redaktörn tillhanda 1 månad före

-I VFK:mfs kan vi allt om pedagogik!